

VISIR AKTUELLT

MEDLEMSTIDNING FÖR RIKSFÖRBUNDET VISIR
NR 3-4 VINTERN 2014

Friskare liv

*Vi önskar
våra läsare ett
Gott nytt år!*

Information från
LUFT konferens

Intervju med
Göran Boëthius

Norska tågplattformar
blir rökfria

Tobaksodling i
Indonesien

Nästa nummer av
VISIR Aktuell kommer i mars 2015

Förbundsordföranden har ordet

Glädjande nyhet!

Det har varit en höst där mycket har hänt. Sverige har fått en ny regering med ny folkhälsominister Gabriel Wikström (s). Det blir spännande framöver att följa det tobaksförebyggande arbetet med förhoppningsvis en viss utfasning av rökningen under mandatperioden.

VISIR har sedan lång tid verkat för att få fler rökfria miljöer. Detta är en av VISIR:s fem målformuleringar. Idag den 15 oktober har vi fått den glädjande nyheten: Folkhälsomyndighetens föreslår en lag om fler allmänna rökfria miljöer. Det är dags att få bort rökningen från det offentliga rummet. Människor ska inte behöva exponeras för rök om de inte själva vill. I miljöer där barn vistas ska inte finnas rök. Det finns ett stort stöd för rökfria miljöer visar en SKOP-undersökning.

Folkhälsomyndighetens slutredovisning av regeringsuppdraget om rökfria miljöer har nu lämnats till regeringen. Utredningen föreslår att följande miljöer utomhus görs rökfria: entréer till byggnader som allmänheten har tillträde till (vårdcentraler, museer, affärer, köpcentrum), hållplatser till tåg och buss,

uteserveringar, lekplatser, sportanläggningar och arenor utomhus som allmänheten har tillträde till.

Det är angeläget att VISIR deltar i olika nätverk och samverkar med andra organisationer, kommuner och myndigheter för att kunna påverka det tobaksförebyggande arbetet med rökfria miljöer och ett rökfritt Sverige 2025. VISIR har beviljats medlemskap i det svenska NCD-nätverket. NCD står för non-communicable diseases (icke smittsamma sjukdomar). Nätverket utgörs av ett 20-tal samverkande organisationer som på olika sätt arbetar med riskfaktorer för ohälsa, som tobak, alkohol, ohälsosamma matvanor och otillräcklig fysisk aktivitet. Arbetet framöver handlar främst om bättre hälsa, där inte bara ett längre liv är av godo, det är fler friska år som eftersträvas.

VISIR startade hösten med en planeringsdag på Hälsans Hus i Stockholm den 2 september där ledamöter, ersättare och anställda deltog. Dessutom medverkade jag och flera andra från Riksförbundet och VISIR Stockholm/Uppsala med en monter på den stora LUFT-

Agneta Alderstig
Förbundsordförande i VISIR

konferensen i Umeå se mer om den på sid 4-5.

Jag kommer också att representera VISIR på den nationella ANDT-konferensen) Drogfokus 22-23 oktober i Norrköping. ANDT är alkohol, narkotika, doping, tobak. VISIR kommer där att tillsammans med Yrkesföreningar mot Tobak ha en monter om tobaksprevention, slutaröka-stöd och ett rökfritt Sverige 2025.

Vi ser fram emot den av Världshälsoorganisationen WHO proklamerade tobaksfria veckan, vecka 47. Inom VISIR kommer veckan att uppmärksammas bland annat genom namninsamling på gator och torg för ett rökfritt Sverige 2025.

Agneta Alderstig

VISIR-Aktuellt/Friskare liv är medlemstidning för Riksförbundet VISIR

Utkommer:

Fyra nummer per år

Redaktör och ansvarig utgivare: **Arne Stråby**, arne.straby@telia.com

Förbundsordförande:

Agneta Alderstig, agneta.alderstig@gmail.com

Grafisk produktion:

Mynta design och produktion, maria@myntadesign.se
Material per post till kansliet.

Tryck:

Exakta printing ISSN 0282-0617

Adress:

Riksförbundet VISIR, Hälsans Hus, Fjällgatan 23 B, 116 28 Stockholm
Tel 08-591 282 11, visir@telia.com, **www.visir.a.se**

Planeringsdag för VISIR

Den 2 september höll VISIR en planeringsdag på Terrassen i Hälsans hus. Avsikten var att diskutera VISIRs verksamhetsplan för i år och nästa år. Vad har gjorts och vad behöver göras närmast? Förbundsstyrelsens ledamöter och suppleanter var inbjudna, liksom verksamma på kansliet. Även ansökan om anslag för nästa år behövde förberedas.

Särskilt inbjuden var Suzanne Bengtsson, handläggare och tobaksexpert vid Länsstyrelsen i Stockholm. Suzanne inledde dagen med att föreläsa med temat "Tobak, trender, tillgänglighet och tillsyn". Hon visade många förpackningar av tobak, som ofta är exempel på felaktig marknadsföring eller inte

fyller lagens krav.

Efter lunch fortsatte arbetet med att diskutera VISIRs roll och utmaningar för framtiden. Agneta Alderstig och Marika Reisz Hernelius ledde en aktivitet med att samla in och systematisera förslag som deltagarna hade skrivit ned.

Arne Stråby

VISIRs ordförande Agneta Alderstig tackar Suzanne Bengtsson genom att överlämna Valentin Sevéus bok som kom till VISIRs 40-årsjubileum.

Pris till Axfood och Ripa

Yrkesföreningar mot Tobak delar ut utmärkelser till personer som verkat för att skydda människor från tobakens skadeverkningar.

Anders Strålman, VD för Axfood och ordförande för Svensk dagligvaruhandel, prisas i år för att förorda exponeringsförbud för

tobak i butik och Henrik Ripa, VISIRs före ordförande, för att som en av få moderatpolitiker stå upp för hårdare lagstiftning mot tobak.

Henrik Ripa

Stöd namninsamlingensaktionen!

Klassa Nikotinet som Narkotika

Var med i opinionen för att sätt stopp för tobaksbranschens rekrytering av barn och ungdom i nikotinberoendet.

Klassa Nikotinet som Narkotika
<http://upprop.nu/NUXP>

Blir medlem i VISIR pg 60 04 07 - 2
www.visir.a.se/bli-medlem/

Allt som VISIR byggt upp under 40 år behöver nu försvaras !

LUFT-konferens i Umeå

Folkhälsomyndigheten och landstingen ordnar vanligen en stor konferens om tobak vart 3:e år. De kallas LUFT, där LUFT är en förkortning och står för Landstingens utvecklingsarbete för tobaksfrihet. I år hölls den i Umeå den 2-3 oktober.

VISIR har deltagit i flera sådana konferenser, och i år var det genom Agneta Alderstig, Marika Riesz-Hernelius, Arne Stråby, Yvonne Berling och Paulina Roswall. Dessutom var Conny Carlsson, som gör ungdomssidorna i denna tidning, där för sitt arbete vid Fält- och preventionenheten Östermalm.

VISIR hade med en poster och delade ut tidningar och annat material vid ett bord. Det var många andra organisationer där, som Tobaksfakta, Sluta röka-linjen, Smart, Tobaksfri Duo, Friends m fl samt förstås Landstinget i Västerbotten som var värd för konferensen. Den hade samlat mer än 300 deltagare.

Det var Anders Sylvan, landstingsdirektör i Västerbottens läns landsting som öppnade konferensen, invigningstalade och hälsade alla välkomna. Sverker Olofsson, känd från programmet "Plus" i TV, fungerade som moderator och klarade

det jobbet med den äran.

Flera internationella deltagare fanns med i programmet. Före hälsoministern i Australien, Nicola Roxon, var den mest långväga av dem. Hon berättade hur man framgångsrikt hade infört helt

neutrala cigarettpaket, trots att tobaksindustrin försökte stoppa detta i domstol.

Om läget i de nordiska länderna rapporterade Helle Stuart, Danmark, Helena Wilson, Norge, Patrick Sandström, Finland och Jon

Sverker Olofsson var effektiv moderator under hela konferensen.

Maria Falck med budkavlen som nu lämnas över till Eskilstuna.

Barbro Holm Ivarsson, Psykologer mot tobak och författare till flera böcker om tobak.

Ingrid Talu, Lärare mot tobak, vid föreningens poster. Till vänster Lena Sjöberg, Tandvård mot tobak.

VISIRs ordförande Agneta Alderstig vid vårt bord i Folkets Hus.

Klart för ballongutsläpp vid konferensens avslutning.

Foto: Arne Stråby

Sigfusson Island. Den sistnämnde kunde visa en mycket glädjande utveckling med minskad rökning på Island.

Programmet var välfyllt under två dagar med både föredrag i plenum och uppdelat på parallella sessioner med olika inriktning. Utrymmet här medger inte några närmare referat, men den som har dator hittar ett

rikt material, även filmade inslag, på www.luftkonferens.nu.

Vid avslutningen överlämnade Maria Falck för Umeå en budkavle till Katarina Östergren och Eva Karlsson från Eskilstuna, där nästa LUFT-konferens äger rum år 2017. Till sist släppte man upp ett stort antal gasfyllda ballonger, som hade texten "För en tobaksfri framtid"

och "Hej då tobak!".

LUFT-deltagarna uttalade också att Sverige ska anta ett mål om Rökfritt Sverige 2025 och fullt ut genomföra den internationella tobakskonventionen.

Arne Stråby

NÄTVERKET FÖR TOBAKSPREVENTION

VISIR

tfn 08-591 28 211 www.visir.a.se

Cancerfonden

tfn 08-744 10 00 www.cancerfonden.se

Hjärt-Lungfonden,

tfn 08-566 242 00 www.hjart-lungfonden.se

A Non Smoking Generation

tfn 08-10 93 00 www.nonsmoking.se

Lärare mot tobak

tfn 08-669 81 58 www.teachersagainststobacco.org

Läkare mot tobak

tfn 08-669 81 58

Sjuksköterskor mot tobak

tfn 08-669 81 58

Mun- & Halscancerförbundet

tfn 08-655 83 10

Tandvård mot tobak

tfn 08-669 81 58 www.dentistryagainststobacco.org

Astma- och Allergiförbundet

tfn 08-506 28 200 [www.allergia@astmaoallergiforbundet.se](mailto:allergia@astmaoallergiforbundet.se)

Psykologer mot Tobak

Tfn 08-669 81 58 www.psychologistsagainststobacco.org

Tobaksfakta- Oberoende Tankesmedjan

www.tankesmedjan@tobaksfakta.se

Svenska NCD-nätverket

(non communicable diseases – icke smittsamma sjukdomar)

TPLR- Tobaksprevention i Landsting och Kommuner

e-post margareta.pantzar@lul.se

Brev om VISIR-boken

Boken om VISIR, som Valentin Sevés arbetade ut med bidrag från många medarbetare lagom till 40-årsjubileet, har fått många positiva omdömen. Här är ett brev från Ingemar Linnell:

- Valentin, tack för allt arbete som du har lagt ned på att sammanställa denna viktiga bok om VISIR. Här visar du tydligt på utvecklingen av VISIR. Denna bok visar tydligt på vilka motgångar och svårigheter som har funnits på vägen till idag.

Hur man än ser på tobaksfrågan så kommer flera olika aspekter in som talar för att vi måste få bort rökningen. Det gäller människors hälsa och förmåga att kunna leva friska långt upp i åldern. Därtill kommer vad det kostar för samhället att det finns människor som röker.

Det finns många förbättringar som har inträtt i privatlivet, i samhället, inom föreningslivet och i näringslivet under de här 40 åren. Det kan vi tacka alla enträgna medlemmar i VISIR för. Det har varit ett idogt arbete med att uppvakta myndigheter och politiker etc.

Några personer som jag träffade under åren 1975-1984 i Malmö var Gunvi Andreasson/Crona, Linus Wrethov, Inka Hjälmsström med flera. Vi hade många möten i en källarlokal i Malmö. Därtill träffade jag Arne Stråby, som kommer från samma hembygd som jag. Än en gång, tack för allt arbete som du har lagt ned för VISIR under så

många år.

För egen del har jag arbetat för Arbetsmiljöverket i över 30 år. Det har också inneburit ett stort engagemang för hälsofrågor.

Jag tillhör de lyckliga som aldrig har rökt, och jag har varit helnykterist under större delen av mitt liv. Jag tycker att jag mår bra av att leva som jag gör.

Ingemar Linnell

Ingemar Linnell

Ett annat och ganska långt brev med likartat budskap har kommit från Ewa Perlman. Vi kan citera något ur detta:

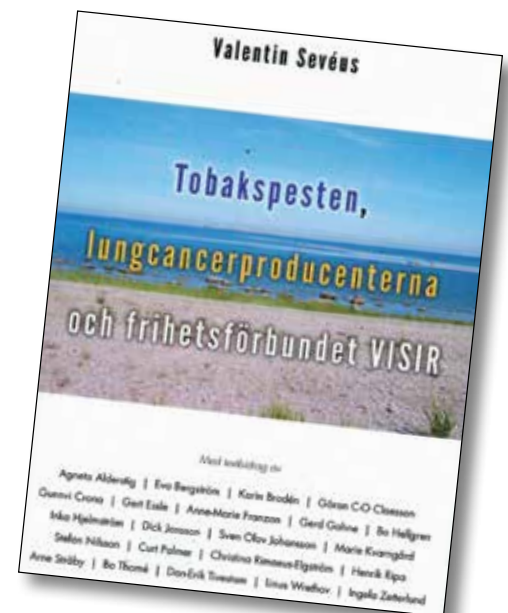
- Det har varit intressant att läsa Valentins bok. Jag blev påmind om alla dessa år med denna kamp som vi har fört på olika håll.

Vi är säkert många som har kämpat hårt överallt där vi dragit fram. Jag har tyvärr vid någon storrengöring i pärmar kastat alla ilska skrivelser som jag skrivit till olika ställen om rökningen och också brev som en av mina chefer skrev till mig en gång när han tyckte att jag gick för hårt åt rökningen på vår arbetsplats. Dock vågade han inte gå på

mig alltför mycket, eftersom jag var skyddsombud och kunde hänvisa till det som medlemmar klagade på i sin miljö.

Jag var nog som allra vildast i mitten och slutet av 70-talet och sedan också på 80-talet, och allt det motstånd och ilska som jag mötte då, triggade nästan igång mig ännu mer, och jag minns att jag aldrig gav upp, förrän jag fick som jag ville i denna fråga, och det fick jag nästan alltid. Du milde, vilka bråk jag har orsakat! Folk har rest sig upp från konferenser, gått ut och smällt igen dörren efter sig, för att jag ville ha rökfria konferenser. Jag fick inleda varje konferens med denna begäran.

Ewa Perlman

Valentin Sevés bok om VISIR

SLUTA-RÖKA-LINJEN

RING 020-84 00 00

www.slutarokalinjen.org

WHO vill lagstifta om e-cigarett

Lagstiftning som reglerar försäljning, marknadsföring och användning av e-cigarett med nikotin finns bara i 59 av 194 länder. Det visar en undersökning som världshälsoorganisationen WHO har genomfört. WHO har nu publicerat en rapport om e-cigarett för att underlätta för världens länder att reglera dessa produkter.

I rapporten konstaterar WHO att marknaden för e-cigarett växer lavinartat. Den globala försäljningen uppgick i fjol till 3 miljarder US-dollar (omkring 21 miljarder SEK).

I Sverige regleras e-cigarett med nikotin i dagläget som läkemedel och är förbjudna eftersom inget sådant läkemedel har registrerats. Hur regleringen ska se ut i framtiden är under utredning i samband med att EU:s nya tobaksdirektiv ska genomföras i vårt land. Ytterligare elva av länderna i WHO-studien räknar e-cigarett med nikotin som läkemedel. I 22 länder regleras de som tobaksprodukter, i 14 länder som vanliga konsumentprodukter och i ytterligare elva länder på något annat sätt. I 13 av de 59 länderna som reglerar e-cigarett, är de förbjudna.

WHO uppmanar medlemsländerna att lagstifta om e-cigarett och skriver att det sannolikt kan vara lämpligt med att parallellt reglera produkterna både som läkemedel och som tobaksvaror.

E-cigarett

WHO konstaterar i sin rapport att:

- De redan kända hälsoriskerna med nikotin även gäller e-cigarett med nikotin. Det innebär bland annat att e-cigarett med nikotin är olämpliga för barn och ungdomar och för gravida kvinnor.
- Hälsoriskerna med e-cigarett för användaren och personer i omgivningen är i övrigt ännu till stor del otillräckligt kända och mycket mer forskning om detta behövs.
- Det finns ännu för lite kunskap om hur bra e-cigarett eventuellt är som hjälpmedel att sluta röka. Mer forskning behövs även här.
- Det finns risk att användning av e-cigarett försvårar ländernas tobaksförebyggande arbete. Det kan ske genom att rökning åter börjar accepteras som "normalt" om e-rökning blir vanlig i miljöer som idag gjorts rökfria. Det kan också ske om e-cigarett blir en inkörsport till rökning för ungdomar.

Göran Boëthius:

En tobaksfri värld för våra barnbarn

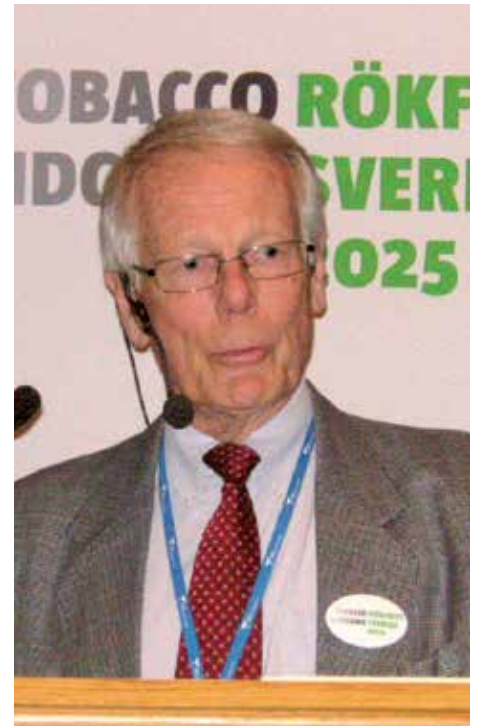
För den som arbetar för att minska rökning och tobaksbruk är det oundvikligt att snart möta namnet Göran Boëthius, lungläkare, en av initiativtagarna till Läkare mot Tobak och nu ordförande i Tobaksfakta. Jag har träffat honom i många sammanhang, nu senast vid LUFT-konferensen i Umeå i oktober. För att presentera honom lite närmare i VISIR-aktuellt har jag bett honom berätta lite om sin verksamhet som läkare och sin kamp mot tobaken:

- Jag läste medicin och tog min läkarexamen i Göteborg. Sedan kom jag rätt snart till Östersund och blev lungläkare på lasarettet. Det blev hela 38 år där. På 60-talet fanns ännu en del tuberkulos, men de patienterna blev allt färre. De ersattes efter hand av allt fler med lungcancer.

- Astma var ett annat problem, ofta allergiskt utlöst. Men genom effektiv behandling minskade de akuta astmafallen. I stället ökade det som från början kallades kronisk bronkit och som nu benämns KOL, kroniskt obstruktiv lungsjukdom, som vanligen beror på rökning.

- Denna utveckling från en epidemi till en annan tog decennier. En långsam utveckling, tillsammans med allt effektivare mediciner mot symptomen och generösa vårdmöjligheter, bidrog

”Som lungläkare på medicinakuten ser man det mesta av tobaksrökningens många ansikten”

Göran Boëthius i talarstolen hos Läkarsällskapet.

Göran Boëthius som ordförande i tankesmedjan Tobaksfakta och lyssnar här på Ewy Thörnqvist.

till att sjukvården och samhället alltför sent insåg omfattningen av tobaks-epidemin.

-Som lungläkare på medicinakuten ser man det mesta av tobaksrökningens många ansikten. Det är astmaflickans ofta lättbehandlade besvär efter rökexponering bland kompisar, och det är KOL-patientens ångestladdade ambulansinfart mitt i natten med försämring av den ständiga andnöden. Det är hjärtinfarkt och lungcancer, inte sällan med rökluktande anhöriga som undrade hur hon har kunnat bli så sjuk...

- Efter trevande försök under 70-talets senare del hade det tobaksförebyggande arbetet kommit igång i landstingen på 80-talet. Policy med

tobaksfritt landsting och etablering av rökavvänjning började bli vanliga.

Har du fått bra gensvar?

- Både ja och nej. Vi har vant oss vid två steg framåt och ett bakåt. Ibland fick jag ta till lite otraditionella metoder. Jag minns ett tillfälle när jag fick Landstingets miljöpris. Då vägrade jag att ta emot det innan jag hade fått fullmäktige med på en skrivelse till regeringen om behovet av viss lagstiftning om tobak.

- I slutet av 80-talet blev jag alltmer engagerad på nationell nivå. Det var i väntan på en politisk reaktion på den senaste tobaksutredningen. 1992 bildade vi Läkare mot Tobak. Margaretha Haglund provocerade oss positivt till det, och sedan dess är hon frivilligorganisationernas tobakspolitiska motor. I riksdagen har vi i många år haft ovärderlig hjälp av främst Barbro Westerholm.

- Det är engagerande att arbeta för ökad hälsa, särskilt i en konstruktiv miljö som den i oberoende tankesmedjan Tobaksfakta. Då känns det privilegierat och viktigt att fortsätta arbetet även efter den formella pensioneringen. Och min fru Birgitta är ofattbart solidarisk med mitt resande och alla möten.

- Du har fyllt 75 nu, och VISIR gratulerar hjärtligt. Men vad är det som driver dig att hålla på ännu?

- Det är mycket, som bekräftelsen, engagemanget och kamratskapet, och det är förstås de absurda aspekterna av tobaksfrågan. Begränsningarna för tobaksindustrin att marknadsföra produkter som tar livet av varannan vaneanvändare är ofattbart små. Läkare och övrig vårdpersonal

Göran Boëthius vid LUFT-konferensen i Umeå med laptop på estraden.

är fortfarande trots all kunskap ofta märkligt passiva: 12 000 svenskar dör varje år av sin rökning! Många av våra folkvalda tycks passivt acceptera denna situation.

- Vad vill du se i framtiden?

- Efter två mandatperioder av politisk inaktivitet sätter jag nu personligen min tillit till en ny regering, vars största parti har som ambition att inom en generation få bort de hälsoklyftor som kan påverkas. Minsta trovärdighet bjuder att man fokuserar på rökningen, som vi vet är en av värstingarna när det gäller orsaker till ojämlik hälsa.

- Vår utmaning är att mobilisera en opinion som denna mandatperiod kan möjliggöra ett politiskt beslut om en utfasning av rökningen. Det är min drivfjäder de närmaste åren. Det politiska beslutet om utfasningen och ett årtal är det primära. Men visst vore det roligt att leva till 2025 och se det genomfört. Då är mitt yngsta barnbarn 11 år och ska slippa tjuvröka bakom ICA på Resarö!

Ja, jag kan försäkra att VISIR har samma mål helt och fullt. Låt oss hoppas att det blir verklighet!

Intervju och foto Arne Stråby

Farligt att leva i hem där någon röker

En person som inte röker själv men lever tillsammans med någon som röker i bostaden utsätts för tre gånger WHO:s maxdos av skadliga luftpartiklar. Det visar en ny studie som publiceras av den vetenskapliga tidskriften Tobacco Control.

Passiv rökning är kopplat till en rad hälsofaror och ökar bland annat risken för hjärt-kärlsjukdom och luftvägssjukdomar. Det beror bland annat på att tobaksröken ökar halten av små, luftburna partiklar – så kallade ultrafina partiklar – som man kan andas in.

Forskare i Skottland har studerat partikelhalten i inomhusluften i bostäder hos både rökare och rökfria personer. Resultaten visade att halten av ultrafina partiklar i genomsnitt var tio gånger så hög i rökarnas hem som i de rökfria hushållen.

Från tobaksfakta.se

Foto: Ingimage

Undersökningar har visat att halten av ultrafina partiklar i genomsnitt var tio gånger så hög i rökarnas hem som i de rökfria hushållen.

En vädjan från Marika

Kära VISIR medlemmar! Ni ska veta att det är viktigt för oss att ni finns. Eftersom vi är en ideell förening så lever vi av medlemsavgifterna och de bidrag vi kan få. **Du kan hjälpa oss ytterligare genom att anmäla en familjemedlem för bara 30 kr, eller anmäla någon du känner som är upp till 26 år gratis.** Självklart vore det toppen om du betalade en medlemsavgift i julklapp till någon du känner. Någon som du tror tänker som vi och vill att vi ska kämpa för att framför allt ungdomar inte ska börja med tobak eller får hjälp att sluta. Hör gärna av dig till oss med synpunkter och idéer.

Marika Riesz-Hernelius, vice ordförande i VISIR

Tidskriften **Allt om skolan** vill vara ett forum för **skolföräldrar med barn i grundskolan & skolpersonal.**

Den är **GRATIS** att prenumerera men man måste aktivt anmäla sig på: [www.alltomskolan.nu!](http://www.alltomskolan.nu)

Vi är beroende av dig som prenumerant för att kunna fortsätta ge ut tidningen. **Läs mer om vem vi är och vad vi står för på www.alltomskolan.nu.**

Norska tågplattformar blir rökfria

Från och med september månad är tågresor i Norge helt rökfria tack vare rökförbud på alla perronger, såväl utomhus som under tak. Förbudet omfattar även e-cigarett.

Förbudet är ett resultat av den lagändring som infördes från 1 juli och som förutom perrongerna omfattar rökfritt vid entréer till vårdinrättningar, och även entréer till andra byggnader där allmänheten har tillträde.

Enligt den nya lagen ska det också vara rökfritt i och omkring skolor och förskolor.

De vidgade rökförbuden är en del i den nationella strategi som den norska regeringen tillämpar och vars uttalade mål är en framtid utan tobak.

Norge införde rökfria serveringar år 2004 och ett exponeringsförbud för tobaksvaror på säljställen

Foto: Arne Stråby

från 2012. Avsikten var att exponeringsförbudet skulle ha trätt i kraft 2011, men det försenades av en rättsprocess som Philip Morris inledde i ett försök att stoppa förbudet.

Hälsoskälerna för exponeringsförbud ansågs av domstolen väga tyngst av alla argument, varför tobaksbolaget förlorade och förbudet kunde införas.

Danmark införde rökfria perronger sommaren 2014.

Kommentar:

Sverige har ännu inte infört något liknande förbud mot rökning på perronger för tåg eller tunnelbana. Men T-banestationer under jord är rökfria enligt beslut av SL.

Men det kanske kan bli? Folkhälsomyndigheten (FHM) har nu i oktober lagt fram en utredning som föreslår förbud mot rökning på perronger och busshållplatser samt uteserveringar, entréer till offentliga byggnader och några andra miljöer. Men enligt FHM:s hemsida behöver frågan utredas juridiskt först, och sedan återstår förstas remissbehandling, proposition, beslut i riksdagen och övergångstid innan det blir verklighet.

Kan man inte skynda på lite?

Arne Stråby

Från tobaksfakta.se

	HUVUD- BONAD	COM- PACT DISC		ROLF JOHNSON	TORR	SLÅPA
HALS- DUKAR						
						
			SYNORGAN			
↓	VISIR'S EGEN CARLSSON			KAROLINSKA INSTITUTET OLJUD		
						
			GREKISKT A GRIPA			
						
				2015 →		
	TILLVÄGA- GÅNGS- SÄTT					

Barn- krysset 3-4 2014

Barnens sidor måste tyvärr utebli i detta nummer men vi hoppas att de återkommer i nästa. Barnkrysset är med som vanligt. Lycka till!

*Helghälsning till alla
VSTR Aktuellts läsare!*

Tobaksodling i Indonesien

I april 2014 fick jag en möjlighet att åka till Indonesien som är jordens fjärde största land med 238 miljoner människor. Innan jag reste gjorde jag en sökning på tobaksbruket i landet, eftersom jag ingår i VISIR:s styrelse och är intresserad av hur tobaksindustrin arbetar där.

De fakta jag fick fram var skrämmande. Landet har inte undertecknat WHO:s tobakskonvention. De tobaksfarmer som finns i landet har fattiga anställda, människor som inte har något val till annan försörjning. Det mest tragiska är att unga människor utnyttjas som arbetskraft med hälsoproblem som följd.

Man använder kemiska bekämpningsmedel som skadar barnen/ungdomarna. De kan få "Gröna tobakssjukan" av nikotinet i bladen de plockar och hänger upp för torkning. Den lagstiftning som finns har kryphål för tobaksindustrin, men korruption spelar nog den största rollen enligt dem som analyserat situationen. Är det så att höga politiker i landet har egna ekonomiska intressen i tobaksodlingarna och den profit som genereras?

Många tankar fanns när jag landade på flygplatsen Denpasar. Eftersom jag hade läst på så bestämde jag mig för att se kritiskt på hur ungdomar brukade tobak och lyssna på vad de tyckte om tobaksfrågan. Det som man lade märke till först och främst var den aggressiva marknadsföringen av cigaretter överallt på skyltar, vid konserter och olika evenemang. Jag lärde känna lokalbefolkningen, och några sa att de inte tyckte tobaksfrågan var så viktig. De ryckte bara på axlarna och sa att de flesta här omkring röker.

Jag frågade någon om det före-

kom barnarbete ute på tobaksfälten. Då märkte jag att han blev lite obekvämd med frågan, men han sa ändå att det förekommer även om de inte gillar det. Tyvärr så är det deras enda inkomstkälla, och några måste ta hjälp av sina barn för att de ska få mat på bordet.

På restauranger så rökte folk även inomhus. Det var uppdukat askkoppor för att kunna användas av dem som ville röka. Indonesien är ett väldigt fattigt land, så det blir en lätt måltavla för tobaksindustrin att få igenom det de vill. De mutar och töjer på gränser och lagar så att folk inte kan undgå att se reklam om cigaretter. Två av tre män röker och när barnen ser sådant och inte får kunskap om hur skadligt det är så blir det ofta så att de följer i samma fotspår. Men regeringen måste inse att de förlorar i längden på att låta tobaksindustrin ha så stor makt.

Min ambition var att besöka ett tobaksfält, men jag insåg att det skulle vara svårt att få tillträde på tobaksfälten efter att ha talat med Maria Nilsson. Hon är forskare på Umeå universitet och har gjort flera resor till Indonesien där hon bedriv-

er forskning om klimatförändringar och hälsa. Hon har besökt tobaksfarmer och talat med farmare och på nära håll sett under vilka villkor människor arbetar. Jag träffade Maria som förläsnare när Tobaksfri Duo var på Grand Hotell i februari 2014. Maria var med vid starten av Tobaksfri Duo Det var intressant att höra Marias 20-åriga engagemang i tobaksfrågan samt lyssna om hennes besök på tobaksfarmer.

Jag tror på förebilder i kampen mot tobaksbruket. Då tänker jag på att TV och media nyligen har skrivit om Västerbotten som det mest hälsosamma länet i Sverige. Det finns säkert flera förklaringar till det. En är tobaksfri Duos arbete i Västerbotten, en annan är det rika föreningsliv som blomstrar. En tredje faktor är också de resurser som landstinget har för att ha hälsosamtal och undersökningar för alla 40-, 50- och 60-åringar. Dessutom har Västerbotten ett rikt kulturliv, och all forskning säger att hälsan blir bättre om man ser en mening i livet.

Nina Eriksson

Fimpar som miljöproblem

VISIRs flitige allt-i-allo på kansliet Bo Hellgren har varit omskriven i Upplands Nyheter, där han har intervjuats om sin aktivitet inom VISIR. Nedskräpning av allt från cigarettfimpar till bilvrak är ett miljöproblem, och lokala exempel ges från Skokloster och Skohalvön. Så här skriver Tommy Hildorsson i sin text, som han ger oss tillstånd att publicera, tack för det!

”Vid balkonger och uteplatser ligger mängder av fimpar. Man sitter på uteplatsen och knäpper iväg fimpar utan tanke på vad det kan orsaka. Det är inte bara röken från cigaretterna som är en hälsofara, även om det är den största hälsorisken.”

En som är insatt i rökningens skadeverkningar är Bo Hellgren, som varit aktiv i VISIR i cirka 40 år. Han berättar att det ideella arbete som 10 000-tals VISIR-medlemmar utförde på 1970-talet har burit frukt 40 år senare i form av tobaksfria miljöer och umgängesformer.

Det som återstår är att genom uppropet på hemsidan tobaksfritt2025.se sätta stopp för att tobaksindustrin ska få fortsätta lura barn och ungdom in i nikotinberoende och att sanera bort nedskräpningen genom att sätta pant på fimpar.

- Jag var med när VISIR startade 1973 och har suttit i olika styrelser nästan hela tiden sedan dess. Efter VISIRs årsmöte i år är jag sammanställande i valkommittén. I samband med årsmötet har jubileumsboken ”Tobakspesten, lungcancerproducenterna och frihetsförbundet VISIR” givits ut, berättar Bo.

Ger man sig iväg utanför bostadsområdena finns förutom fimpar alla sorters skräp längs vägarna. Tar man en tur längs några slingrande skogsvägar på Skohalvön kan man få se en utbränd bil, delar från slaktade bilar, högar av kasserade bildäck tillsammans med en stor plasthink med spillolja, bilbatteri och annat skräp. Vägskyltar som

Foto: Tommy Hildorsson

Bo Hellgren har varit aktiv i VISIR i 40 år.

använts som måltavla hjälper också till att försämra naturupplevelsorna.

Kanske är nedskräpningen en produkt av dagens slit-och-slängsamhälle, och i så fall är det dags att tänka om. Vi måste lära oss att

ta hand om vårt skräp i stället för att bara slänga det i naturen och låta andra ta reda på det.”

Tommy Hildorsson

AVISERING OM MEDLEMSAVGIFT 2015

Dags att betala din medlemsavgift till VISIR för 2015 till Pg 60 94 07-2
Anteckna namn, adress och gärna e-mail adress och födelsetid på talongen.

Du som redan är medlem ange också ditt medlemsnummer som finns på namnetiketten på sista sidan i den här tidningen.

Ge gärna VISIR-medlemskap som julklapp eller gåva till någon du känner!

Medlemsavgifter:

- Huvudmedlem 180 kr
- Familjemedlem 30 kr
- Ungdomsmedlem 0 kr för den som är upp till 26 år
(e-mail-adress och födelsetid måste anges)
- Ständig medlem 1800 kr
- Organisationer, bibliotek och nätverksmedlemmar 300 kr

Gilla oss på facebook

www.facebook.com/visir.visominteroker

Manus stopp 23/2-15

VISIR Aktuell nr 1 våren 2015
Välkommen med idéer, text och bilder till kansliet!

Lösning Bosse's Korsord nr 2 14

				OUT-PUT		RE. VISIRS ORDFÖR. 2014 -		RE. VISIRS ORDFÖR. 1974-79		TITTA						
				A		H		STRÅNG-INSTRUMENT		S						
				L	U	N	G	C	A	N	C	E	R			
TITEL PÅ BOKEN: TOBAKSPESTEN OCH FRIHEITSFÖRBUNDET VISIR				T	YRA	N	NÖD-ROP	N	N	I	OSTERSK ORT	P				
	MOT-TAGARE			A	D	R	E	S	S	A	T	E	R			
	LAG-STIFTANDE	BIL-FISK		A	U	T	O		RELIGION FLOD	T	R	O				
	FAKE WORLD			L	Å	T	S	A	S	V	Ä	R	L	D		
FJOL				F	E	L	A		POJK-NAMN	O	L	A	U			
				G				A	NORD-VÄST	N	V	DRAVEL	C			
TRÄDLIKNANDE STRUKTUR				F	I	B	R	I	L	L		POET	P	O	E	
				S				I	D		H		E	N		
ÄR ODE-BYGD				G	L	E	S	B	E	F	O	L	K	A	T	
	VATTEN-VÄXT			A	L	G		R	POJK-NAMN	L	E	O	KVÄRLÄTENSKAP	E		
ÄLDRE FLICKOR I FAMILJEN				S	T	O	R	A	S	Y	S	T	R	A	R	
								I	Y	T		T	TEMPELRIDDARE	A	R	N
AVOG				O	V	Ä	N	L	I	G	FLICK-NAMN	A	L	V	A	

Vinnare Bosse's Korsord nr 2 14

Gratis, dubbel trisslott till:

Göran Åkvist, Kristianstad
Inger Johansson, Norrköping
Björn Fransson, Visby

Lösning Barnkrysset 2 14

V1.				L2.		L3.			
L.	T	O	B	A	C	C	O		
	H			K		H		E	
V4.									
L.	A	L	B	A	N	I	E	N	
	I			D		C		D	
V5.									
L6.	L	A	V	E	M	A	N	G	
V9.									
L.	A	D	A	M		G	O	A	
	N			R	I		O	R	M
V13.									
L.	D	A	G	N	Y		M	E	

Höst- och vinterkryss nr 3-4

		ORSAK	JAG	SKENA		EMI-GRANT	SVÄNGA	GB OCH SIA		TÅTORT I HALLAND	
STÖD NAMN- INSAMLINGS- LISTAN.	ROMERSKT V					UVAR					
	OFIN									MOTOR-CYKEL-MÄRKE	
	BRA					ORÄDDA					
http://upprop.nu/NUXP											DRYCK
TUGG-GUMMI SPÅNG	2014 VAGN		STEN BROMAN TVPROGR	HAND- LINGARNA	X SUGGA		VÄTT KURV- LINJAL				
PRONOMEN UTARMAT URAN			TAUBE- MAKA						TITTA		
		ÅKE ALM									
			RUNE VESTIN		BE- SITTA				LUGN NIKOTIN- BLAD		
UNDERVAT- TENSÅT SPÄRR							SKÄR- GÅRDS Ö				
		OGINE INGA JARL					RIT				@
HULDRA GRÅT			NATRIUM FLOD			ANDRÉ TAN- NERBERGER GIVARE				CISTERN	
FÄGEL MINSANN JODA					SMIL ÄTT PÅ ENGELSKA						
											BORT
		HAR- DJUR							I DENNA TID		
RUNT	BIKINI										

TÄVLING De tre först öppnade rätta lösningarna vinner varsin dubbel trisslott med miljonchans. Posta ditt korsord med ifyllt namn och adress senast den 13 februari till kansliet. Namn på vinnarna meddelas i nästa nummer av VISIR Aktuellt. Alla som anger födelsetid, är under 26 år och har en mail-adress blir VISIR-medlemmar oavsett om hon eller han löst korsordet!

Namn: _____

Adress: _____

Riksförbundet VISIR
Hälsans Hus
Fjällgatan 23B
116 28 Stockholm

INBJUDAN TILL FÖRBUNDSMÖTE

Riksförbundet VISIR håller sitt förbundsmöte i Hälsans Hus Stockholm
söndag 22 mars 2015 kl. 12-15

Anmälan om deltagande och motioner skall vara oss tillhanda senast **8 februari 2015**
Kansliet, VISIR, Hälsans Hus, Fjällgatan 23 B, 116 28 Stockholm eller visir@telia.com
Mer info kan komma att läggas upp på VISIR:s hemsida <http://www.visir.a.se/>

INBJUDAN TILL ÅRSMÖTE

Föreningen VISIR i Stockholm-Uppsala håller sitt årsmöte
söndag 1 februari 2015 kl. 15.00

Plats : Olof Palmes Gata 25 i Stockholm

Motioner skall vara inkomna senast 1 januari 2015 till VISIR i Stockholm-Uppsala,
Box 7632, 103 94 Stockholm eller visirstockholm@gmail.com

INBJUDAN TILL ÅRSMÖTE I GÖTEBORG

Föreningen VISIR i Göteborg håller årsmöte
tisdag 17 februari 2015 kl. 18.00.

Ny möteslokal är Linnéplatsen 6 (samma ingång som nr 5, gå åt höger) på översta (tionde) våningen.
Kom helst i tid, så kan jag öppna i entrén!

Motioner sänds senast 10 januari till ordförande Gert Essle, Mattssonsliden 24, 413 18 Göteborg,
eller e-post: gert.essle@gmail.com

Alla medlemmar hälsas välkomna!

Riksförbundet VISIR

Vi Som Inte Röker är en ideell förening, politiskt och religiöst fristående, som är helt beroende av medlemmarnas stöd. VISIR arbetar för fler rökfria miljöer och för att ingen mot sin vilja ska utsättas för tobaksrök. Tillsammans med sina lokalföreningar bedriver VISIR ett informations- och opinionsbildande arbete runt om i landet.

Bli medlem nu!

Årsavgift som inkluderar 4 nr av VISIR Aktuellt, huvudmedlem 180 kr, familjemedlem 30 kr, ungdom upp till 26 år 0 kr (födelsestid och e-mail adress måste anges), skolor och organisationer 300 kr.
Prenumerationspris 300:-/år. Postgiro 60 94 07-2.

Adress

VISIR, Hälsans Hus, Fjällgatan 23 B, 116 28 Stockholm Tel. 08-591 282 11, E-post: visir@telia.com
Hemsida: www.visir.a.se